

Asia: VN/25987/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE

Lausuntopyyntönne luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, dnro VN/25987/2023

Kristillisen uskon ytimessä on ruumiillinen todellisuus: Jeesuksessa Jumala tuli ihmiseksi. Häntä voitiin kuulla, katsella ja koskettaa. ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme” (Joh. 1:14).

Kirkko tunnustaa, että tänäkin päivänä Jumala tulee keskellemme kuultavaksi ja kosketettavaksi. Siksi kristillinen seurakunta on alusta lähtien tullut jumalanpalvelukseen kuulemaan saarnaa ja nauttimaan Herran pyhän ehtoollisen: ”Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa.” (Ap. t. 2:42). Jeesus on itse läsnä opetuksessa ja ehtoollisessa.

Ehtoollisjumalanpalvelus on kristillisen elämän keskus. Jumalan sanan saarnaamisen, kastamisen, synninpäästön julistamisen ja ehtoollisen jakamisen tulee saada jatkoa kaikissa oloissa. Kriisien keskellä hengellisen avun tarve vieläpä korostuu.

Jumalanpalvelukseen osallistuminen on uskonnonvapauden ydinaluetta. Tämä osallistuminen ei toteudu etäyhteyden välityksellä. Ruudun kautta ei voida kastaa, jakaa ehtoollista eikä kokoontua yhteen.

Lakiehdotusluonnoksen 76 §:n mukaan hyvinvointialueet ja Lupa- ja valvontavirasto saisivat vakavassa tartuntatautilanteessa valtuudet kieltää muun muassa jumalanpalvelukseen tulemisen. Perustelujen mukaan tällainen rajoitus ei kohdistuisi uskonnonvapauden ydinalueelle, sillä jumalanpalvelukseen voisi osallistua television, radion tai verkon välityksellä (s. 199).

Maallinen esivalta on Jumalan hyvä säätämys kansalaistensa turvaksi, hyvän järjestyksen ja heidän perustavaa laatua olevien oikeuksiensa ylläpitämiseksi. Kristillisen kirkon kutsumus on olla kuuliainen lailliselle esivallalle ja rukoilla sen puolesta. ”Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat.” (Room. 13:1).

Vakavan tartuntatautilanteen keskellä valtiovalta kantaa huolta kansalaistensa terveydestä ja hyvinvoinnista. Esivallalla on silloin oikeus ja velvollisuus asettaa tarvittaessa tiukkojakin rajoituksia ja vaatimuksia tartuntatautien leviämisen estämiseksi. Mutta samalla valtiiovallan velvollisuus on turvata perusoikeuksien ydinalueen toteutuminen myös poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Seurakunnan kokoontumiseen ei kuitenkaan voida sanan varsinaisessa mielessä osallistua etäyhteyksin. Eri välineiden kautta jumalanpalvelusta voidaan kyllä seurata. Sekä kristillinen usko että uskonnonvapaus edellyttävät oikeutta saada olla läsnä ja ottaa vastaan pyhät sakramentit eli osallistua itsekin ruumiillisesti jumalanpalvelukseen.

* * *

Jumalanpalveluksia järjestetään kirkkojen ja uskonnollisten yhdyskuntien ja myös muiden uskonnollisten yhteisöjen toimesta yleensä siihen tarkoitukseen erikseen suunnitelluissa ja rakennetuissa tiloissa, jotka voivat olla tilavuudeltaan huomattavan suuria. Kun korona-aikana kokoontumisrajoituksia oli eri muodoissa voimassa maaliskuusta 2020 kevääseen 2022 saakka, niin jumalanpalveluksia järjestettiin suljettuina tilaisuuksina ennakkoilmoittautumista edellyttäen. Silloin niistä ei voi muodostua ennakoimattomia osallistujamäärältään hallitsemattomia tilaisuuksia ja lähikontaktien välttäminen voidaan turvata käytettävissä olevan tilan ja rajoitetun osallistujamäärän puitteissa jatkossakin lakiehdotusluonnoksen 75 §:n mukaisilla lievemmillä rajoitustoimilla.

Perusoikeuksien ydinalueelle kohdistuviin täysikieltoihin tulee suhtautua kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa äärimmäisen pidättyvästi. Niiltä tulee edellyttää ehdotonta välttämättömyyttä ja

oikeasuhtaisuutta. Käsityksemme mukaan tämän lakiehdotusluonnoksen mukaista lakiehdotusta ei tästä syystä voida käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Helsingissä 2.5.2026

SUOMEN EVANKELISLUTERILAINEN LÄHETYSHIIPPAKUNTA

Juhana Pohjola

piispa

Jyrki Anttinen

lainoppinut asessori

Jyrki Anttinen